

A gyermekvédelem, avagy a különleges védelmet biztosító segítői háttér

Tájékoztató kiadvány a Hajdú-Bihar megyei
gyermekvédelmi szakellátásba került
gyermekek és vér szerinti szüleik számára

Tartalomjegyzék

	Ajánló.....	2
I.	Az ember soha sincs egyedül.....	3
II.	Gyermei jogok és kötelezettségek.....	5
III.	Szülői jogok és köteleességek.....	9
IV.	A gyermekvédelem, avagy a különleges védelmet biztosító segítői háttér.....	10
V.	Amiben segíteni tud neked a gyermekvédelem.....	13
VI.	Hol laksz addig, amíg nem kerülhetsz haza?.....	16
VII.	Ki segít abban, hogy jogaidal élj, jogaidat érvényesítsd?.....	18
VIII.	A hazafelé vezető út.....	22

Ajánló

Tisztelt Gyermek, Szülők, Hozzá tartozók, gondozási helyeken dolgozó Munkatársak!

Jelen gyűjteménnyel az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Hajdú-Bihar Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat látókörébe került gyermekek és szülők számára szeretnénk egy olyan információs kiadványt létrehozni, amelyben tájékozódhatnak a gyermekvédelem rendszeréről, szereplőiről, feladatairól, illetve arról, hogy amennyiben valamilyen problémája van, alapvetően kihez fordulhat segítségért, amely által akár a gyermekvédelem is jobban láthatóvá válna.

2021. október 1.-én indult el a Belügyminisztérium és a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács támogatásával a Rubeus Egyesület Innovációk támogatása a gyermekvédelemben c. projektje.

A modellprogram keretében olyan „új” eszköz/eszközrendszer teremtése a cél, amely alkalmas a szülői kompetenciák széleskörű erősítésére, többoldalú fejlesztésére több pillérre épülve: 1) kapcsolati problémákkal küzdő, válófélben lévő vagy elvált szülők és gyermekek támogatása; 2) pszichoszociális fogyatékkal és szenvedélybetegséggel küzdő szülők és gyermekek támogatása; 3) közösségfejlesztés, közösségi erőforrások becsatornázása – asszertív kommunikáció segítése kortárs csoportban és felnőtt-gyermek relációban; 4) családterápiás, mentálhigiénés komplex segítségnyújtás; 5) kiemelés megelőzése és a sikeres hazagondozás komplex támogatása; 6) gyermekvédelmi háttérű gyermekek és fiatalok pályaorientációja és ezáltal társadalmi integrációjának elősegítése; és 7) gyermekvédelem társadalmi láthatóságának növelése.

Jelen kiadvány is ezen program keretében valósul meg.

Mind a program résztvevői, és egyben az OGYSZ Hajdú-Bihar Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat valamint a Jövődért Alapítvány dolgozói bízunk abban, hogy kiadványunk segítséget tud nyújtani abban, hogy a gyermekek mihamarabb visszakerülhessenek családjaikhoz, és abban is hiszünk, hogy jelen gyűjtemény válaszokat tud adni azon kérdésekre, melyek a fenti célok elérés érdekében felmerülhetnek Önökben.

I. Az ember soha sincs egyedül

Az életben számtalan nehézséggel találjuk szembe magunkat. Ahogy idősödünk, többféle feladattal szembesülünk. Minden életkornak, élethelyzetnek van valamilyen feladata. Ezeken sokszor nem is gondolkodunk, annyira természetesek, de egy biztos, azok megoldása nélkül mi sem válhatunk azzá, akik jelenleg is vagyunk. Ezek jó dolgok, hiszen tanulunk belőlük, ezeknek a feladatoknak a megoldásával mi magunk fejlődünk. A világban nem vagyunk egyedül, emberek vesznek bennünket körül, egymást alakítjuk, tanulunk egymástól, mindannyian fejlődünk. Gyermekként ott vannak mellettünk a szülők, ők azok, akik támogatják fejlődésünket, hogy később felnőttként megálljuk a helyünket a világban, ezáltal majd ugyanúgy támogathassuk gyermekeinket, mint ahogy azt a szüleink is tették. Az ember társas lény, a társas kapcsolatok alapja a felnőtté válás, társas lénnyé válás folyamata. Ha nem vagy társas lény, biológiailag lehetsz érett, de életképtelen leszel a társadalomban (gondoljunk csak Maugli esetére). A gyermekeket az idősebb nemzedékek (szülők, nagyszülők) vezetik be az adott kultúra világába, így sajátítják el a hagyományokat, a nyelvet, a társadalmi szabályokat, ezért van nagy jelentősége a társas kapcsolatoknak és az egymással való kommunikációnak is. Láthatjuk, hogy a család egy nagyon fontos támogató erő az életben. A család az, ahol feltétel nélkül elfogadnak, támogatnak, gondoskodnak rólad, ha rászorulsz, és te is így teszel. Nem feltétlenül kell hozzá vérségi kötelék, hiszen a szüleink között sincs. A család tagjai általában a szülők és a gyermekek, de a családhoz tartozik a szűkebb (pl nagyszülők) és tágabb (unokatestvérek, nagynénik, nagybácsik stb.) rokonság is. Természetesen család az is ahol egy szülő (apa vagy anya) neveli gyermekeit. Egy a lényeg, hogy egy biztonságos alapot jelent ahhoz, hogy felnőtté válj, és egy kölcsönös támogatói rendszert is jelent, amely életed végéig elkísér.

Már korábban említettük, hogy az élet által támasztott feladatok megoldásában lehetnek nehézségek. Sokszor éljük meg, hogy bajban vagyunk. Ilyenkor tud összeülni a „családi kupaktanács”, ahol el tudjuk mondani problémáinkat, megértő fülekre találhatunk, és segítséget kaphatunk arra vonatkozóan, hogy ezzel a nehézséggel mi is legyen a további teendő. A család lehet az első körben, aki valamilyen formában, de támogatást nyújt. Lehetséges, hogy a problémát nem tudjuk megoldani, de ha csak meghallgatnak, megértenek bennünket, az már nagyon sokat tud segíteni. A családok sem elszigetelten léteznek, mint ahogy az ember sem egy magában van a világban. A családot körbeveszi a rokonság, a családi kapcsolatok rendszere. Az életfeladatok megoldásában a rokonság is egy nagy segítői háttérrel képvisel. Gondoljunk csak arra a helyzetre, amikor a nagyszülő vagy a sógornő átmegy

segíteni a kismamának, aki nemrég szült, mert egy kisbaba mellett sok teendőt nem lehetne megcsinálni (főzés, mosás) legfőképpen úgy, ha az apuka napközben dolgozik. A rokonság mellett lehet még támogató erő a szomszédság, a baráti közösségek és a lakókörnyezet is. Emellett érdemes még megemlíteni, hogy sokszor támogató erőt jelenthetnek a közösségi oldalak csoportjai is, gondoljunk azokra a beteg gyermekek eseteire, ahol az ilyen csoport segítette pénzbeli adományhoz a szülőt, aki így ki tudta fizetni a drága műtétet. Előfordulhatnak azonban olyan élethelyeztek, olyan feladatok, amelyek megoldása már valamilyen speciális szaktudást igényel, amelyet sem magunk, sem a család, rokonság, barátok segítségével már nem tudunk megoldani. Ilyenkor általában olyan hivatásos személyhez fordulunk, akinek a segítségével már megtalálhatjuk a megoldást. Sőt, sokszor ki sem tudjuk hagyni ezt a lépést, mert egyébként is csak így oldható meg a probléma. Konkrétan jogi probléma esetén csak egy jogász tud jogi tanácsokkal ellátni bennünket, vagy ha betegek vagyunk az orvos az, aki orvosi segítséget tud nyújtani. Rokonaink elláthatnak bennünket minden jó tanáccsal, támogathatnak, de megműteni nem fognak tudni minket. Ezek a hivatásos támogatói funkciók mára intézményesültek a társadalmunkban. Az a fajta egymásért való felelősségvállalás, amely a család alapja, az megjelenik ezekben az intézményekben is. Itt is jelen van a gondoskodás, a felelősségvállalás, azonban az tipikusan egy valamire terjed ki.

Melyek lehetnek ezek a társadalmi támogató rendszerek?

- Egészségügyi ellátás
- Oktatás-nevelés
- Szociális ellátás
- Gyermekvédelmi ellátás stb.

Érdemes tudni, hogy a társadalmi felelősségvállalást az állam biztosítja, a fent említett támogató rendszereket ő működteti. Ugyanakkor ezeket a feladatokat egyházi szervezetek is elláthatják, illetve úgynevezett civil szervezetek is. A civil szervezet áll talán a legközelebb a családhoz, rokonsághoz, szomszédsághoz, mert mindig egy adott helyen és időben észrevett probléma hozza létre ezeket a szervezeteket, ugyanakkor mégis hivatásos segítséget nyújt.

Összefoglalva elmondható, hogy sem gyermekként, sem felnőttként, sem szülőként nem vagy egyedül, ha valamilyen probléma elé állít az élet. Természetes és mesterséges segítői hátterek vesznek körül bennünket. Gyermekként a szülők, a szűkebb tágabb családi kör, a rokonság támogatják életünket. Később fontossá válnak a barátok, a szomszédok, ahol élsz és

bekapcsolódnak azok az intézményes segítői formák is, amelyek további támogatói erőt képviselnek (óvoda, iskola, egészségügyi ellátás stb.).

Na de mi történik, ha a szülő nem tud biztos háttérrel nyújtani gyermeke számára, ha a gyermek nem számíthat szüleiére, ha a szülőt nem tudja segíteni a tágabb család, rokonság, barát, szomszéd, ha úgy érezzük egyedül maradtunk a problémánk megoldásában? A következő fejezetekben erről lesz szó.

II. Gyermeki jogok és kötelezettségek

Azt próbáltuk az előző fejezetben összefoglalni, hogy melyek lehetnek azok a segítői hátterek, amelyekre tudunk számítani az életünk folyamán. Előfordulhat azonban az, amikor úgy érezzük otthon, hogy szüleink nem figyelnek ránk, vagy előfordulhat olyan eset is, hogy felügyelet nélkül hagynak több napra, esetleg rendszeresen bántalmaznak. Ezekben az esetekben külső segítség nélkül kevés esélye van annak, hogy megoldódik a probléma. Szülőként olyan nehézséggel is szembesülhetünk, hogy beteg gyermekünk ellátását már nem tudjuk megoldani, ilyen esetben is elkerülhetetlen a külső segítség bevonása.

Ahhoz, hogy tudd mikor van baj, mikor vagy veszélyeztetve, elengedhetetlen a gyermeki jogaid ismerete. A jogok segítenek neked abban, hogy biztonságban és kiszámítható környezetben élhess. Ha jogaid vannak, az azt jelenti, hogy vannak dolgok, amiket megtehetsz és másoknak pedig kötelessége dolgokat megtenni annak érdekében, hogy te boldogan, egészségesen és biztonságban élj. Persze emellett neked is kötelességed másoknak a jogait tiszteletben tartani. Magyarország 1991-ben aláírta az ENSZ Gyermekjogi

Egyezményét, így a magyar állam is garantálja neked ezeket a jogokat. A jogok ismerete elősegíti azt, hogy felelős és tudatos emberré válj, aki nemcsak hamarabb ismeri fel az erőszakot és jogainak megsértését, de előrelátóbban és hatékonyabban védheti meg magát ellene.

Mihez van jogod?

- Jogod van a fejlődésedet biztosító saját családban nevelkedni.
- Szüleid feladata, hogy gondoskodjanak rólad és felneveljenek, azt kell tenniük, ami számodra a legjobb.
- Jogod van az egészséges élethez. Ez azt jelenti, hogy pl. orvosi ellátást és gyógyszereket kell kapnod, ha beteg vagy. A szüleidnek igyekezniük kell úgy ellátni és gondozni téged, hogy ne legyél beteg.
- Jogod van ahhoz, hogy mindent megkapj, ami a fejlődésedhez szükséges. Ez azt jelenti, hogy a felnőtteknek gondoskodniuk kell arról, hogy legyen pl. ételed, ruháid és lakhelyed. Ha szüleid ezeket nem tudják biztosítani neked (mert nem engedhetik meg maguknak, vagy mert valamilyen váratlan esemény történt), az államnak kell segítenie.
- Jogod van a saját családban segítséget kapni ahhoz, hogy megvalósíthasd önmagad, hogy idővel önálló életet tudj kezdeni, hogy teljes életet élj, és fejleszd a képességeidet.
- Ha szegényebb családban élsz, az állam köteles téged és a családot támogatni és segíteni.
- Ha tartós betegséggel, fogyatékkal élsz, akkor jogod van a különleges gondoskodáshoz és segítséghez, ez ahhoz kell, hogy teljes életet élhess.
- Védelem illet meg téged mindenféle kábítószerrel, és a droghandelletől.
- Senkinek nem szabad megütnie, vagy egyéb módon bántania téged. A felnőtteknek meg kell védenie a gyermekeket mindenféle erőszaktól, zaklatástól vagy elhanyagolástól. A gyermekeket saját szülei sem üthetik meg, vagy bántathatják más módon.
- Védelem illet meg a szexuális bántalmazástól és zaklatástól. Ez azt jelenti, hogy senkinek nincs joga olyasmit tenni veled, amit te nem akarsz (például megérinteni a testedet)

illetve senkinek nem szabad kényszerrel befolyásolni téged, bármilyen akaratát rád erőszakolni. Nem szabad téged lefotózni sem vagy videofelvételt készíteni rólad.

- Semmilyen módon nem szabad téged kihasználni, vagy kizsákmányolni, mert ez veszélyezteti az egészséges fejlődésedet, lelki kiegyensúlyozottságodat.
- Még ha valami rosszat teszel is, senkinek nincs joga ahhoz, hogy úgy büntessen, hogy azzal fájdalmat okozzon vagy megalázzon.
- Jogod van ahhoz, hogy a TV-ből, az internetről, rádióból, újságból, könyvekből stb. információt szerezz. A felnőtteknek segíteniük kell abban, hogy olyan információkat kapj, amiket megértesz.
- Nem szakíthatnak el a szüleidtől. Egy gyereket csak akkor lehet kiemelni a családjából, ha ez az ő érdekében feltétlenül szükséges (pl. bántják, dolgoztatják, szexuálisan kihasználják vagy nem foglalkoznak vele, elhanyagolják). Ebben az esetben is jogod van kapcsolatot tartani a szüleiddel, kivéve ha érdekeidet sérti a találkozás.
- Amennyiben mégis el kell jönnöd saját érdekedben szüleidtől, jogod van családi környezetben, vagy családi környezetben nevelkedni. Ha nincs esély arra, hogy visszakerülj szüleidhez (mert meghaltak, vagy mert nem látogattak, nem törődtek veled) jogod van örökbefogadó családban nevelkedni.
- Minden gyermeket megillet a szabad véleménynyilvánítás, ami annyit tesz, hogy jogod van nyilvánosság előtt elmondani a véleményedet és ötleteidet, valamint megismerni mások ötleteit és véleményét. A felnőtteknek meg kell hallgatniuk téged, és meg kell fontolniuk, amit mondtál különösen, ha téged érintő dologról születik döntés.
- Jogod van ahhoz, hogy azt gondold, amit akarsz, és hogy vallásodat gyakorold és ezt mások tiszteletben tartsák. Szüleidnek, nevelőidnek segítenie kell abban, hogy megtanuld, mi a különbség jó és rossz között.
- Ha egy kisebbségi csoporthoz tartozol, jogod van a saját szokásaid gyakorlásához, nyelved használatához.
- Szüleid, gondozóid, nevelőid, gyámod feladata, hogy megtanítsák neked, hogy milyen jogaid vannak, és hogyan élhetsz velük.

- Nevelésbe vett gyermeknél, azaz ha nevelőszülőnél, gyermekotthonban, lakásotthonban laksz, különösen igaz, hogy érdekeidet és igényeidet szem előtt tartó nevelést kell kapjál.
- Jogod van biztonságot nyújtó helyen nevelkedni.
- Jogod van testvéreddel együttesen nevelkedni, vagy máshol nevelkedő testvéreddel kapcsolatot tartani.
- Jogod van olyan iskolába járni, amely képességeidnek megfelelő, és ahová szeretnél is járni.
- Jogod van játszani. A felnőtteknek támogatniuk kell abban, hogy a szabadidődben kulturális, művészeti vagy sportfoglalkozásokon vehess részt.
- A felnőtteknek támogatniuk kell abban, hogy tehetségedet fejlesztő vagy felzárkóztató foglalkozásokon vegyél részt.
- Jogod van gondozódtól-nevelődtől, gyámodtól támogatást kapni annak érdekében, hogy mielőbb saját családba visszatérhess.
- Jogod van ahhoz, hogy családdal, rokonaiddal, barátaiddal, más gyerekekkel találkozz, illetve barátkozz.

Milyen kötelességeid vannak?

- Kötelességed együttműködni szüleiddel, gondozóddal, nevelőddel, gyámoddal;
- Kötelességed képességeidnek megfelelően tanulni, iskolába járni;
- Tartózkodnod kell az egészséget károsító életmód gyakorlásától (pl. éjszakai kimaradások) és az egészséget károsító szerek (cigaretta, alkohol, kábítószer) használatától.

A gyermeki jogokról és kötelezettségekről a https://youngo.hu/#/kategoria/57/Gyermeki_jogok oldalon is olvashatsz.

Az előzőekben felsorolt jogaid védelme minden felnőtt kötelessége. Ez azt jelenti, hogy szüleidnek, gondozóidnak, nevelőidnek, gyámodnak, óvónődnek, védőnőnek, tanárnődnek, házi orvosodnak, egyéb kezelőorvosodnak, illetve minden olyan személynek, aki ügyeid intézésével foglalkozik ez a feladata, ezt biztosítani kell számodra. Ez azt is jelenti, hogy

ezeztől a személyektől kérhetsz segítséget és ezeknek a személyeknek kötelessége neked segíteni.

III. Szülői jogok és kötelességek

A szülőnek joga van ahhoz és köteles is arra, hogy gyermekét családban gondozza, nevelje és fejlődéséhez szükséges feltételeket biztosítsa. Ezek a feltételek azt jelentik, hogy gondoskodnia kell arról, hogy legyen hol laknotok, legyen mit ennetek, legyen milyen ruhát felvenni, de azt is jelenti, hogy el kell vigyen óvodába/iskolába, és az orvoshoz is el kell vinnie téged, amennyiben szük A szülőnek joga van ahhoz, hogy a gyermeke nevelkedését segítő ellátásokról, segítségnyújtásokról, a segítő személyekről tájékoztatást kapjon.

A szülő köteles

- Gyermekeivel együttműködni,
- Jól bánni vele,
- Gyermekeit az őt érintő kérdésekről tájékoztatni, véleményét figyelembe venni,
- Gyermekeinek jogai megvalósulását segíteni, támogatni, ennek érdekében mindent megtenni,
- A gyermekének ellátásában segítő személyekkel és szervekkel együttműködni.

Előfordulhat olyan helyzet, veszélyeztetés, elhanyagolás, hogy a gyermek már nem nevelkedhet otthon, tehát nevelőszülőnél, lakásotthonban, gyermekotthonban nevelkedik. Ebben az esetben a szülőnek joga van arra, hogy

- A gyermekét gondozó, nevelő személytől, gyámjától a gyermeke elhelyezéséről, neveléséről, fejlődéséről rendszeres tájékoztatást, a kapcsolattartáshoz segítséget kapjon,
- A gyámhatóságtól gyermeke gondozási helyének megváltoztatását (elhelyezésének megváltoztatását) kérje,
- Olyan segítséget kapjon, amely elősegíti, hogy a gyermek mihamarabb ismét vele együtt nevelkedhessen,

- A gyermeke nevét megválaszthassa, illetve megváltoztathassa, és tartózkodási helyének kijelöléséről, iskolájának, valamint életpályájának megválasztásáról meghallgassák.

Nevelőszülőnél, lakásotthonban, gyermekotthonban nevelkedő gyermek szülője köteles

- Gyermekével kapcsolatot tartani,
- Mindent megtenni annak érdekében, hogy gyermeke haza kerülhessen,
- Tisztelni a nevelőszülő családját és otthonát, az intézményben dolgozó személyeket, köteles betartani az intézmény házirendjét,
- Gyermeke ellátásáért gondozási díjat fizetni, amennyiben azt megállapítja a gyámhatóság.

IV. A gyermekvédelem, avagy a különleges védelmet biztosító háttér

A gyermekvédelmi rendszer, illetve a gyermekvédelemben dolgozó segítő szakemberek a nehéz helyzetekben nyújtanak segítséget annak érdekében, hogy a család közösen meg tudja a problémát oldani. A gyermekvédelem célja a gyermeki jogok védelme, a gyermekek harmonikus testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése, illetve megszüntetése, valamint a családjából már kiemelt gyermeknek a saját családba történő visszahelyezése. A gyermekvédelem ezek

által biztosítja neked a különleges védelmet, a segítői háttérrel. A gyermekvédelem segíti a szüleidet abban, hogy téged és testvéreidet felnevelhessenek, és ne alakuljon ki számotokra veszélyeztető helyzet a családban. Veszélyeztetés lehet, amikor bántanak, dolgoztatnak, szexuálisan kihasználják, nem adják meg azokat a dolgokat, amelyekre a fejlődésed szempontjából szükséged van, azaz nem visznek orvoshoz, nem járatnak iskolába, nincs ruhád, nincs élelem otthon. Ha ilyen mégis kialakul, akkor a gyermekvédelemben dolgozó segítő szakemberek támogatnak benneteket. Fontos tudni, hogy a segítség mindig arra irányul, hogy otthon meg tudjátok oldani a problémát. Ez lehet pénzügyi segítség, de lehet valamilyen tanácsadás, útmutatás, vagy pszichológiai segítségnyújtás, de olyan segítség is, amikor abban segítenek, hogy valamilyen orvosi segítségnyújtást megkapj. Ezeket a segítségnyújtásokat szolgáltatásoknak hívják. Ezeket a szolgáltatásokat a család és gyermekjóléti szolgálat nyújtja. Ezeket a segítségeket te vagy szüleid önkéntesen vagy hatósági kötelezéssel vehetitek igénybe. Ez azt jelenti, hogy nehézség esetén bármikor bemehetsz te, vagy szüleid a család és gyermekjóléti szolgálatához, ahol az úgynevezett családsegítő lesz az, aki felveszi veled a kapcsolatot és elkezditek a közös gondolkodást a probléma megoldása érdekében. Amennyiben veszélyeztető helyzetben vagy (bántanak, dolgoztatnak, szexuálisan kihasználják, nem adják meg azokat a dolgokat, amelyekre a fejlődésed szempontjából szükséged van, azaz nem visznek orvoshoz, nem járatnak iskolába, nincs ruhád, nincs élelem otthon stb.) és a közös problémamegoldás nem vezetett eredményre, úgy a családsegítővel kötelező együttműködést is előírhatnak, amely azt jelenti, hogy neked vagy szüleidnek már nincs választása, együtt kell működnie a segítővel annak érdekében, hogy minél hamarabb túljussatok a nehézségen. Amennyiben így sem lesz a közös munkának eredménye, úgy felmerülhet annak a lehetősége, hogy ezt a segítséget már nem a saját családotokban kapod meg, hanem nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban, lakásotthonban. Ha bántalmaznak, vagy életveszélyben vagy otthon, akkor azonnal is kiemelhetnek a családotból. Ekkor az úgynevezett gyermekvédelmi szakellátásba kerülsz. A gyermekvédelmi szakellátás a családjukból kiemelt gyermekek és fiatalok gondozása, nevelése, segítése, támogatása, teljes körű ellátásuk biztosítása. A gyermekvédelmi szakellátásba tehát azok a gyermekek kerülnek, akiknek veszélyeztetettségét otthoni körülmények között megszüntetni nem lehetett.

Összegezve mikor vagy veszélyeztetve a családotokban?

- Ha a fentebb részletezett gyermeki jogaid sérülnek,
- Ha szülői felügyelet, törvényes képviselő nélkül maradsz,

- Ha szüleid, gondozód elhanyagol, azaz nem adják meg azokat a dolgokat, amelyekre a fejlődésed szempontjából szükséged van, nem visznek orvoshoz, nem járatnak iskolába, nincs ruhád, nincs élelem otthon,
- Ha szüleid elhagynak, vagy meghalnak,
- Ha családot nagyon rossz szociális körülmények között él, azaz rossz állapotú a ház, nincs tüzelő otthon, rendetlenség, kosz van otthon,
- Ha otthon bántalmaznak, dolgoztatnak, szexuálisan kihasználják vagy
- Saját viselkedésed veszélyes rád (csavarogsz, tudatmódosító szereket használsz stb.)

A veszélyeztetésről, bántalmazásról, az elhanyagolásról részletesebben a [https://young.hu/#/kategoria/59/Mit jelent a bantalmazas](https://young.hu/#/kategoria/59/Mit_jelent_a_bantalmazas) oldalon is olvashatsz.

Azt a gyámhivatal dönti el, hogy köteleznek-e téged vagy szüleidet a családsegítővel történő együttműködésre, közös munkára, a gyámhivatal mérlegeli, mennyire vagy veszélyeztetett. Arról is a gyámhivatal dönt, hogy nagyfokú veszélyeztetettség esetén, ha már nincs esély arra, hogy a problémát otthon a családsegítővel közösen meg tudjátok oldani, kiemeli a családból és elhelyez nevelőszülőkhöz, lakásotthonba vagy gyermekotthonba. Tudnod kell azt, hogy a legtöbb esetben ez mindig az utolsó megoldás, és azt is tudnod kell, hogy ez sem végleges megoldás.

Felmerülő nehéz élethelyzet, veszélyeztetettség esetén a család- és gyermekjóléti szolgálatot lehet megkeresni, a családsegítő szakember igyekszik majd téged és családotat támogatni. Segíthet abban, hogy szüleid mikor hogyan döntsenek, segít lehetséges jövőképek felvázolásában, segíthet megtalálni azt, hogy számodra mi a legmegfelelőbb óvoda, iskola. Segíthet kideríteni milyen képességekben vagy erős, milyenekben gyengébb, illetve megtalálni, hogy a gyengébb képességeidet ki és hogyan tudná fejleszteni. Segíthet abban, hogy te vagy szüleid a megfelelő orvosi kezelést megkapjátok. Segíthet pénzügyi támogatásokhoz jutni. Amennyiben súlyosan elhanyagolnak szüleid, vagy bántalmaznak, segít ennek a körülménynek a megszüntetésében, illetve abban, hogy biztonságos helyre kerülj. Fontos, hogy tudd, ebben az esetben te is kérheted, hogy elvigyenek otthonról. Ebben a helyzetben közvetlenül a gyámhivatalhoz is lehet fordulni. Nehéz élethelyzetben segíthet a családnak úgynevezett családok átmeneti otthonába kerülni, ahol addig lakhattok, amíg a szüleid biztonságos lakhatási körülményeket tudnak teremteni. Ám kerülhetsz te is gyermekek átmeneti otthonába, vagy helyettes szülőhöz egyedül, ezekben az esetekben ezeket a szolgáltatásokat mindig szüleidnek kell kérni arra az időre, míg rendezik a körülményeket. Itt

családgondozók és egyéb szakemberek fogják őket segíteni együttműködve a család és gyermekjóléti szolgálat családsegítőjével. Ha betöltötted a 16. életévedet kérheted a gyámhatóságtól a szülők lakóhelyének elhagyását is. A gyámhatóság ekkor megvizsgálja, hogy alkalmasak-e a körülményei annak a személynek, ahová költözni szeretnél. Amennyiben ez a költözés nem állna érdekében, a gyámhatóság nem fogja engedélyezni azt. A 16. életév betöltésével még kérheted a gyámhatóságtól a házasságkötés engedélyezését is. Ilyenkor a házasságkötéssel jogilag nagykorúvá válsz. Ehhez azonban az kell, hogy jövedelmedből a te és leendő házastársad, esetleg születendő gyermeketek megélhetése és lakhatása biztosítva legyen. Ellenkező esetben a gyámhatóság nem fogja engedélyezni a házasságkötést.

Mi történik akkor, ha mégis el kell hagynod otthonod, ha mégis akkora a probléma, hogy otthon az nem oldható meg? Hova kerülsz ilyenkor? Ott ki és miben segít neked? Mi lesz a szüleiddel, a családot ki fogja ebben az esetben támogatni?

V. Amiben segíteni tud neked a gyermekvédelem

A gyermekek védelme arra irányul, abban segít, hogy te a családban nevelkedhess, ne alakuljon ki olyan helyzet, amely veszélyes rád nézve, vagy ha kialakult, akkor minél hamarabb megszűnhessen ez a veszélyeztető helyzet. Ha mégsem tartózkodhatsz saját családban vagy hozzátartozóknál, akkor a gyermekvédelem gondoskodik arról is, hogy megfelelő helyen nevelkedj addig, amíg haza nem kerülhetsz.

A gyermekvédelem hogyan segít?

Pénzbeli ellátásokkal, mint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. Vannak olyan ellátások, amelyeket nem pénzben adnak, mint az étkeztetés. Vannak olyan ellátások is, amelyek személyes segítségnyújtási formák, amikor egy segítő szakember segít abban, hogy a család vagy a gyermek jogai érvényesülhessenek, kötelezettségei megvalósulhassanak. Ilyen személyes ellátási formák a bölcsőde, a gyermekek, családok átmeneti otthona, a gyermekjóléti szolgáltatás és a gyermekvédelmi szakellátás.

Korábban már volt róla szó, hogy ha nagy baj van, akkor a gyámhatóság kötelezheti szüleidet és téged is, hogy vegyétek igénybe a szolgáltatásokat. Ilyen esetekben mindig a gyámhatóság dönt, ő hoz egy úgynevezett határozatot, amely a hatóság írásbeli döntését tartalmazza.

Milyen esetekben intézkedhet a gyámhatóság?

- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása, amikor súlyos a megélhetési probléma nálatok,
- a védelembe vételre akkor kerül sor, amikor a kialakult veszélyeztető helyzet a családokban a segítők részéről sűrűbb odafigyelést és ellenőrzést igényel,
- a családbafogadásra akkor kerül sor, amikor a veszélyeztető helyzet miatt elhelyeznek szülőidől rokonokhoz pl. nagyszülőhöz, nagynénihöz, keresztszülőhöz,
- az ideiglenes hatályú elhelyezésre akkor kerül sor, amikor akkora a baj, hogy azonnal el kell hozni téged a szülőidől, mert pl. egyedül maradtál, nincs senki, aki ellásson, vagy súlyosan elhanyagolt, bántalmazott állapotban vagy, vagy önmagadra is veszélyt jelentesz (pl.kábítószer használ). Ilyenkor nevelőszülőhöz, lakásotthonba, gyermekotthonba kerülsz. Ezt az intézkedést a rendőrség és a bíróság is elrendelheti akár,
- a nevelésbe vételre akkor kerül sor, amikor a fejlődésedet családi környezeted veszélyezteti, és ezt már otthonodban, a védelembe vétellel nem lehetett megoldani, és a tágabb családban sem lehetett megoldani nevelkedésedet,
- vannak még egyéb intézkedések is, köztük az utógondozói ellátás elrendelése, amely azt jelenti, hogy nagykorúságod betöltése után maradhatsz a nevelőszülődnél, lakásotthonodban, gyermekotthonodban addig, amíg tanulsz, és nem tudod önálló életvitelenedet biztosítani.

Alapszabály:

Amennyiben baj van nálatok, úgy minden segítők azon van, hogy ezt a problémát megoldjátok közösen otthon. Mindenki arra törekszik, hogy te és családod ott kapjon segítséget, ahol laktok. Ez azt jelenti, hogy otthon lehetsz saját családban, sőt neked is feladataid lesznek a probléma megoldásában. Természetesen előfordulhat olyan helyzet, amikor ez az otthoni segítségnyújtás már kevés, mert azt látják a segítők, hogy nincs eredménye a segítők folyamatnak, és a te helyzeted sem változott, vagy romlott. Ebben az esetben sem cél, hogy elkerülsz a családból. Ilyenkor a gyámhatóság megkeresi rokonaid (nagyszülő, nagybácsi, nagykorú testvér) közül azt, akinél lakhatnál addig, amíg szüleid nem rendezik a körülményeiket, nem csinálják meg a feladataikat a problémamegoldás érdekében. Ez nem

végleges megoldás, csak addig laksz rokonaidnál, amíg haza nem mehetsz a szüleidhez. Ha súlyosan elhanyagolt vagy, vagy bántalmaznak, vagy önmagadra vagy veszélyes (kábitószert használsz, csavarogsz), úgy azonnal is elkerülhetsz otthonról. Ha nincs lehetőség azonnal rokonokhoz helyezni téged, akkor nevelőszülőhöz, lakásotthonba, gyermekotthonba fognak elhelyezni. Fontos tudnod, hogy ebben az esetben (ideiglenes hatályú elhelyezés) sincs szó végleges elhelyezésről. Ha szüleid megszüntetik azokat a körülményeket, amely miatt azonnal el kellett téged otthonról hozni, vagy találnak nevelésedet biztosítani tudó családtagot, úgy haza, vagy rokonodhoz kerülhetsz. Ilyenkor a gyámhatóságnak 1 hónapja van dönten a helyzetéről.

Olyan helyzet is előfordulhat, hogy a gyámhatóság 1 hónap után úgy dönt, hogy több időt kell eltöltsél a nevelőszülőnél, lakásotthonban, gyermekotthonban, mert szüleid a rendelkezésre álló idő alatt nem tudták megszüntetni azokat a körülményeket, amely miatt azonnal elhoztak téged otthonról. Lehet emellett olyan is, hogy eleve úgy ítélik meg a szakemberek, hogy több időre van szükség szüleidtől távol, de nem kell azonnal elhozni otthonról. Ilyenkor már a szüleidnek több idő szükséges a körülmények rendezésére, illetve neked is be kell tartani néhány szabályt, hogy hazakerülhess. Itt is érvényes az a szabály, hogy ez nem egy végleges elhelyezés, nem kell 18 éves korodig szüleidtől távol nevelkedni. Minden segítő szakember azon dolgozik, hogy minél hamarabb hazakerülhessél szüleidhez. Ehhez azonban az kell, hogy szüleid és te is részt vegyetek a problémák megoldásában. A gyámhatósági tárgyaláson megbeszélitek kinek mi a feladata. Feladata van ilyenkor a szüleidnek, a segítőknak és neked is. Ez azt jelenti, hogy néhány szabályt mindenkinek be kell tartania. Ha ezeket a szabályokat mindenki betartja és megoldódnak az otthoni problémák, akkor otthon lakhatsz ismét. Melyek lehetnek ezek a szabályok? Ez mindig attól függ miért kellett elhagynod az otthonodat. Általában a szülők szüntessék meg a veszélyeztető magatartást, körülményeket, az ennek megszüntetéséhez megfogalmazott feladatokat teljesítsék, tartsák veled a kapcsolatot. Neked járnod kell iskolába, szót kell fogadj a nevelőszülőnek, a lakásotthonban, gyermekotthonban, tartanod kell a kapcsolatot szüleiddel, esetleg rendszeresen járnod kell orvoshoz, pszichológushoz, és tartózkodnod kell minden olyan viselkedéstől, tevékenységtől, amely egészségedre és fejlődésedre nézve veszélyes (csavargás, szökés, kábítószer használat). A segítők (nevelőszülő, nevelőszülői tanácsadó, gyermekvédelmi gyám, nevelő, gyermekfelügyelő) segítik azt, hogy te és szüleid ezeket a feladatokat teljesíteni tudjátok. Ehhez azonban az kell, hogy együtt dolgozzatok, nagyon fontos az együttműködés, e nélkül nem megy. Ők azok, akik pl. megszervezik az orvoshoz járás, iskolába járás feltételeit, illetve

biztosítják a korábban felsorolt összes gyermeki jog érvényesülését. Ha a közös munkával jól haladtok, akkor bárki (te, szüleid, a szakemberek) kérheti a gyámhatóságtól, hogy haza kerülhess, de a hatóság bizonyos időszakonként egyébként is megvizsgálja ennek a lehetőségét. Ilyenkor megint sor kerül egy tárgyalásra, ahol megbeszélitek ki, mit tett annak érdekében, hogy megszűnjenek a szüleidtől való elkerülés körülményei, ki mennyire volt együttműködő. Ha a gyámhatóság ezek alapján úgy ítéli meg, hogy már nem lennél otthon veszélyeztető helyzetben, akkor döntést hozhat arról, hogy haza kerülj. Amint látod a nevelésbe vétel nem egy végleges megoldás, csak egy ideig kell ilyenkor máshol laknod, addig amíg ismételten haza nem kerülhetsz.

VI. Hol laksz addig, amíg nem kerülhetsz haza?

Több lehetőség is van, sok-sok szakember dolgozik azon, hogy átmenetileg olyan helyen nevelkedj, amely leginkább a te érdekedet szolgálja, és ami neked is tetszik. A területi gyermekvédelmi szakszolgálat az a szervezet, aki megkeresi a számodra a legmegfelelőbb helyet. Ennek érdekében összegyűjti az információkat rólad és családodról illetve vizsgálatra hív téged, ahol orvos, pszichológus és egyéb szakemberek megvizsgálják, beszélgetnek veled. Az eredmények ismeretében a szakszolgálat pedig felveszi a kapcsolatot azokkal az úgynevezett „gondozási helyekkel”, akiknél lakhatsz, amíg haza nem kerülhetsz. Ezekből a lehetőségekből pedig kiválasztja a számodra leginkább megfelelő helyet. Ha elég nagy vagy már, a véleményedet is megkérdezik, hogy melyik lehetőség tetszene a leginkább. Ha minden

megvan a gyámhatóság készít egy határozatot, amellyel hivatalosan is elhelyeznek erre a helyre. Ebben a határozatban lesz minden információ az elhelyezésedről, a feladataitokról, a körülményeitekről, problémáitokról és ebben a határozatban szerepel a gondozási helyed, valamint a számodra kirendelt gyermekvédelmi gyámod neve és elérhetősége is, aki figyelemmel kíséri a szakellátásban az életútadat.

Gondozási helyek:

Nevelőszülő: Olyan szülő, aki addig vállalja gondozásodat-nevelésedet, amíg haza nem kerülhetsz. A nevelőszülő biztosítja a fejlődésedet elősegítő körülményeket, az életkorodnak, egészségi állapotodnak és egyéb szükségleteidnek megfelelő étkeztetésedet, ruházódásodat, egészségügyi ellátásodat, gondozásodat, nevelésedet, gondoskodik arról, hogy legyen hol laknod. A nevelőszülőnek ez a tevékenysége hivatás, amely azt jelenti, hogy elhivatott abban, hogy téged segítsen, de ezért ő pénzt is kap, ez a munkája. A nevelőszülő nem önmagában van, hanem tartozik egy szervezethez, amelyet nevelőszülői hálózatnak hívnak. A nevelőszülő tehát abban segít, hogy legyen hol laknod, ő az aki elvisz iskolába, orvoshoz, aki gondoskodik rólad, aki megvéd téged. Ha bármilyen nehézségbe ütközöl, neki tudsz a leghamarabb szólni, hiszen vele találkozol nap mint nap, egy kicsit olyan, mintha a szüleidet helyettesítené. Pl. ha csúfolnak az osztályodban, ő tud beszélni a tanárokkal az iskolában. Ha ő nem tud a problémádon segíteni, szól annak a segítő szakembernek, aki már tudni fogja mit kell tenni. A nevelőszülő tulajdonképpen a te vérszerinti családodat helyettesítő család. Igen, tudjuk, hogy ez nem olyan, de a legjobban hasonlíthat arra, így te otthonosabban érezheted magad addig, amíg haza nem kerülhetsz. A nevelőszülőnél rajtad kívül még nevelkedhetnek gyermekek, akik hasonló okokból kerültek hozzájuk, de a nevelőszülő saját gyermekei is melletted lesznek, így biztos nem fogsz unatkozni. Attól, hogy nevelőszülőknél élsz, még találkozhatasz szüleiddel, ezt kapcsolattartásnak hívják. Ilyenkor találkozol szüleiddel, vagy meglátogatnak téged, vagy haza mehetsz egy kis időre, de ilyenkor vissza kell menni a nevelőszüleidhez. Ha nevelőszülőnél nevelkedsz és nagykorúvá válsz, betöltöd a 18. életévedet, addig amíg tanulsz, vagy amíg nem tudod megteremteni az önálló életviteled, maradhatsz a nevelőszülőnél, aki az úgynevezett utógondozói ellátásodat biztosítja. A nevelőszülő megengedheti neked, hogy találkozz a barátaiddal miután a napi teendőidet elvégeztetted, de időre vissza kell térj a nevelőszülői családba.

Gyermekekotthon: Olyan hely, ahol ellátnak téged addig, amíg haza nem kerülhetsz. A gyermekekotthon biztosítja a fejlődésedet elősegítő körülményeket, az életkorodnak, egészségi

állapotodnak és egyéb szükségleteidnek megfelelő étkeztetésedet, ruházódásodat, egészségügyi ellátásodat, gondozásodat, nevelésedet, gondoskodik arról, hogy legyen hol laknod. Gyermekotthonba akkor kerülhetsz, ha nincs mód arra, hogy nevelőszülőnél lakj. A gyermekotthon viszont nem család, ahogy a nevelőszülő volt, de megpróbálnak itt is családi légkört teremteni az itt dolgozó szakemberek. A szakemberek, akik biztosítják itt ellátásodat, nem a gyermekotthonban laknak, ebben különbözik leginkább a nevelőszülőtől, aki a saját családjába fogad be téged. A gyermekotthont egy kollégiumhoz hasonló intézménynek lehet elképzelni, ahol kisebb közösségek, lakóegységek vannak. Itt legalább 12, legfeljebb 48 gyermek nevelkedhet, így biztos találnál magadnak barátot, társat, ha ide kerülnél. A gyermekotthonból és a lakásotthonból engedéllyel kimenőt kaphatsz, találkozhatsz a barátaiddal miután a napi teendőidet elvégeztetted, de időre vissza kell térj az otthonba.

A **lakásotthon** olyan gyermekotthon, ahol maximum 12 gyermek nevelkedik egy önálló lakásban vagy családi házban, családi körülmények között. Ez jobban hasonlít a családhoz, hiszen ezt egy kertes háznak, vagy lakásnak kell elképzelni, azonban az itt dolgozó felnőttek szintén nem laknak ebben a házban, ahogyan a gyermekotthonban dolgozó felnőttek sem. Minden másban ugyanaz a feladata, mint a gyermekotthonnak, és ugyanazok a segítő szakemberek dolgoznak ott is.

Vannak még egyéb gondozási helyek, amelyek abban különböznek a fentiektől, hogy egy adott egyéni tulajdonság ellátását segítik. Ilyen a **speciális nevelőszülő, speciális lakásotthon, speciális gyermekotthon**, ahová akkor kerülhetsz, ha fokozott pszichológiai foglalkozást, vagy speciális orvosi kezelést, vagy fejlesztést kell, hogy kapj állapotod miatt. Különleges nevelőszülőhöz, különleges lakásotthonba és különleges gyermekotthonba pedig akkor kerülhetsz, ha olyan fejlesztésre vagy orvosi ellátásra szorulsz, amelyhez megfelelően képzett szakemberek szükségesek. A **központi speciális gyermekotthonba** azok a gyermekek kerülhetnek, akiknek speciális pszichológiai, orvosi kezelése, fejlesztése ellenőrzött körülmények között valószínűsíthető meg. Ezekben az intézményekben az iskola is helyben van, szoros napirend van az intézményben és az intézményből való kijárási korlátozott.

Itt is érvényes az a szabály, hogy ez nem egy végleges elhelyezés, nem kell 18 éves korodig szüleidtől távol nevelkedni. Minden segítő szakember azon dolgozik, hogy minél hamarabb haza kerülhess szüleidhez.

VII. Ki segít abban, hogy jogaidal élj, jogaidat érvényesítsd?

Jogaid védelme minden felnőtt kötelessége. Ez azt jelenti, hogy szüleidnek, gondozóidnak, nevelőidnek, gyámodnak, védőnőidnek, tanárnőidnek, orvosodnak, illetve minden olyan személynek, aki ügyeid intézésével foglalkozik, ez a feladata. Ha gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedsz ebben a következő segítők támogatnak ebben:

Gyermekvédelmi gyám

Ha a gyermekvédelemben nevelkedsz, kapsz egy segítőt magad mellé, aki addig támogat, amíg haza nem kerülsz, örökbe nem fogadnak, vagy nagykorúvá nem válsz. Ő a gyermekvédelmi gyám, aki képviseli érdekeidet, elősegíti jogaid gyakorlását, megismeri véleményedet és képviseli azt a te ügyeiddel foglalkozó szakemberek (gyermekfelügyelő, nevelő, nevelőszülő, nevelőszülő tanácsadó), hatóságok (gyámhivatal, rendőrség, bíróság) felé, így el tudja intézni ügyeidet (pl. be tud íratni abba az iskolába, ahová járni szeretnél), és bizonyos ügyekben meg tudja indítani a „hivatalos” eljárást (pl. szeretnél rendszeresen hétvégén hazamenni kapcsolattartásra). A gyermekvédelmi gyámodhoz tehát bármilyen problémával fordulhatsz, hiszen ő az a személy, aki hivatalosan is eljárhat az érdekedben. Ha van bármilyen vagyondod, pénzed van a bankban, vagy örököltél pénzt, házat, akkor ennek a vagyonnak a kezelését is a gyermekvédelmi gyámod végzi. Ha vásárolni szeretnél valamilyen nagyobb értékű tárgyat, mondjuk egy biciklit vagy rollert, a gyámoddal kell ezt megbeszélni, aki veled együtt mérlegeli, hogy megvehető e vagy sem. Ha szünetben, hosszabb időre haza szeretnél menni szüleidhez, akkor szintén a gyámoddal kell ezt megbeszélni, aki engedélyezheti ezt. Szüleid leginkább az iskolaválasztásban, a kapcsolattartásokkal kapcsolatban, a neveléssel összefüggő problémák esetén kereshetik meg a gyermekvédelmi gyámodat. Ha vallásos vagy, veled és a szüleiddel is egyeztet a gyám, és így tudsz majd hittanra vagy istentiszteletre eljárni. A gyermekvédelmi gyám tehát egy kicsit a te „személyes menedzsered”.

Gyermekjogi képviselő

A jogaid védelmében a gyermekjogi képviselő is segíthet. Segít jogaid és kötelezettségeid megismerésében és érvényesítésében. Segít panaszaid megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását. Segít abban, hogy a számodra leginkább megfelelő ellátásban részesülj, olyanban, amelyben biztosítható fejlődésed és megkapsz mindent, amire szükséged van.

Ennek érdekében a gyermekjóléti szolgálat esetmegbeszélésén, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálat elhelyezési megbeszélésén az ezzel kapcsolatos megjegyzések, kérdések megfogalmazásában is segítségedre lehet.

A gyermekjogi képviselőt panaszoddal te is megkeresheted (akár akkor is, ha elmúltál már 18 éves), de jó ha tudod, hogy szüleid, a gyámod vagy az édekképviselői fórum is megkeresheti. Amennyiben jogsértést észlel az ügyedben, javaslatot tehet annak korrigálására, megelőzésére.

A gyermekjogi képviselők elérhetőségeit a gyermekvédelmi intézmények egységes hirdetőményein találhatod meg, de az alábbi linken is elérheted őket.

Gyámhivatali ügyintéző

A gyámhivatal az a hely, ahol folyamatosan nyomon követik a te jogaidat, és ezeket a jogokat az állam a gyámhivatalokon keresztül érvényesíti, kényszeríti ki. Ha szüleid elhanyagolnak vagy bántalmaznak, vagy nem tudnak bánni veled, a gyámhivatal az, aki a többi szakember javaslatára meghozza a döntést, hogy hogyan alakuljon továbbra a te és családod élete, a gyámhivatal hozza meg a szabályokat, amelyek azért szükségesek, hogy a családban lévő problémát megszüntessék. A gyámhivatal dönt arról, hogy otthon, nevelőszülőnél vagy lakásotthonban, gyermekotthonban fogsz e nevelkedni. Ő dönt arról, hogy ki lesz a gyermekvédelmi gyámod, mikor járhatsz haza kapcsolattartásra, mikor mehatsz haza végérvényesen. A gyámhivatal tehát egy döntést hozó szerv. Amennyiben szeretnél gyakrabban haza járni kapcsolattartásra a gyámoddal közösen írni kell egy kérvényt, amelyet a gyámhivatal fog elbírálni, azaz megvizsgálja a körülményeket, meghallgat minden érintettet (szülőt, szakembereket) és a végén ő hoz döntést arról, hogy gyakrabban járhatsz haza vagy sem. A gyámhivatali ügyintéző a hivatal alkalmazásában álló munkatárs, aki a fentiekben részletezett feladatokat látja el.

Nevelőszülői tanácsadó

A nevelőszülői tanácsadó a nevelőszülő tevékenységét segítő, támogató munkatárs. Tanácsokkal látják el a nevelőszülőt, hogy hogyan kell elintézni bizonyos ügyeket, hogyan kell igényelni a családi pótlékot. Abban is tudnak tanácsot adni, hogy ha beteg vagy milyen orvoshoz vigyenek, segítenek bejelentkezni az orvoshoz, pszichológushoz. Tanácsot adnak nevelőszüleidnek arra vonatkozóan, hogy hogyan bánjanak veled, vagy hogyan működjenek együtt szüleiddel, hogy minél hamarabb haza kerülhess. A nevelőszülő tanácsadó tehát segíti

és ellenőrzi a nevelőszülőt, ő a „személyes menedzsere”. A nevelőszülő tanácsadó ezáltal segíti a nevelőszülőnél való nevelkedésedet.

Gyermekfelügyelő és nevelő

A gyermekotthonban dolgozó felnőttek abban segítenek, hogy legyen hol laknod, gondoskodnak arról, hogy eljuss az iskolába, orvoshoz, gondoskodnak rólad, megvédenek téged. Ha bármilyen nehézségbe ütközöl, a gyermek felügyelőnek, az otthonban dolgozó nevelőnek tudsz a leghamarabb szólni, hiszen velük találkozol nap mint nap, ők tudnak a leghamarabb segíteni neked. Pl. ha összevesztél szobatársaddal, ők értik a legjobban problémádat, ők tudják a legjobban azt a körülményt megteremteni, ahol rendezitek a vitás kérdést. Ha ők nem tudnak a problémádon segíteni, szólnak annak a segítő szakembernek, aki már tudni fog segíteni.

A **gyermekfelügyelők** az otthonban olyan felnőttek, akik ellátják a gondozásokat, a helyes szokások kialakításában aktívan részt vesznek, tiszta ruhát, ennivalót adnak a gyermekeknek, főznek, takarítanak. Ezekbe a munkákba egyébként rendszerint bevonják a gyermekeket is, így a te és a többi gyermek önállóságát is fejlesztik. A tanulásban is segíthetnek. A gyermekfelügyelők éjszaka is az otthonban vannak, így ha éppen akkor leszel rosszul, a gyermekfelügyelőnek tudsz először szólni. Több gyermekfelügyelő dolgozik az otthonban, akik váltják egymást, így lehet, hogy éjjel nem az a felnőtt vigyáz rátok, aki délután volt veletek.

A **nevelő** megszervezi, hogy orvos lásson, hogy iskolába járhas, hogy találkozhas szüleiddel. Érdeklődési körödnék megfelelő szabadidős tevékenységet biztosít számodra, ami azt jelenti, hogy ha szeretsz focizni, megkeresitek annak a lehetőségét, hogy ezt megtehesd. Segít a tanulásban, részt vesz a szülői értekezleten. A nevelő a gyermekvédelmi gyámoddal kapcsolatot tart annak érdekében, hogy neked minél jobb legyen. A gyermekvédelmi gyámod pedig folyamatosan ellenőrzi, hogy te megkapsz e mindent a lakásotthonban/gyermekotthonban.

VIII. A hazafelé vezető út

Amint láhattad számos nehézség adódhat az életben, amely ahhoz vezet, hogy otthon már nem biztonságos a nevelkedésed. Ilyenkor a gyámhivatal nevelőszülőnél, lakásotthonban, vagy gyermekotthonban helyez el. Ekkor úgy ítélik meg a szakemberek, hogy több időre van szükséged szüleidtől távol, szüleidnek pedig több idő szükséges a körülmények rendezésére, illetve neked is be kell tartani néhány szabályt, hogy haza kerülhess. Az alapszabályra emlékezz, hogy ez nem egy végleges elhelyezés, nem kell 18 éves korodig szüleidtől távol nevelkedni. Minden segítő szakembernek az a feladata, hogy elősegítse azt, hogy minél hamarabb haza kerülhess szüleidhez. Neked és szüleidnek pedig az a feladatuk, hogy részt vegyetek a problémák megoldásában. Feladata van ilyenkor a szüleidnek, a segítőknak és neked is, azaz néhány szabályt mindenkinek be kell tartania. Ha ezeket a szabályokat mindenki betartja és megoldódnak az otthoni problémák, akkor otthon lakhatsz ismét. Ennyire egyszerű, de mégsem ilyen egyszerű, ugye? Számos nehézség adódhat a gondozási helyeden is, párhuzamosan ezekkel a nehézségekkel is foglalkozni kell, amelynek te is szerves része vagy. Mint látod nem vagy egyedül ezekben a helyzetekben sem, mert a szakellátásban is számos segítő vesz körül. Mégis előfordulhat olyan helyzet, hogy nevelőszülődtől, a lakásotthonból, gyermekotthonból el kell jönnöd. Tudnod kell, hogy ez is egy végső megoldás, bármilyen helyzetbe is kerültél a gondozási helyeden, azt elsősorban ott kell megoldani. Azonban előfordulhat, hogy olyan betegséged van, vagy van valamilyen fogyatékoságod, amelynek kezelésére nevelőszülőd, lakásotthonod nem képes, ilyenkor

olyan helyet kell keresni számodra, amely erre alkalmas. Olyan is előfordulhat, hogy valamilyen bűncselekménybe keveredtél, vagy annak áldozatává váltál. Ilyen esetben is könnyen előfordulhat, hogy más fajta segítségre szorulsz. Ilyenkor azért szükséges másik gondozási helyre költözni, hogy állapotodnak megfelelően tudjanak veled foglalkozni és mindent biztosítani tudjanak számodra. Amint látod bármi is történik, az van szem előtt tartva, hogy neked mindig a legjobb legyen. Alapszabály szerint otthon a legjobb, de ha ez nem teljesülhet, akkor a szakellátásban a legjobb addig, amíg ismét haza nem kerülhetsz, vagy ha nincs kapcsolatot szüleiddel, akkor addig, amíg örökbefogadó szülőkhöz nem kerülhetsz. Egy a lényeg, hogy gyermeki jogaid maximálisan érvényesülhessenek.

A kiadványt díszítő gyermekrajzok a Hajdú-Bihar Megyei Gyermekotthoni Központ 7. sz. Gyermekotthonában élő gyermekek alkotásai

A hivatkozásokban közzétett youngo.hu weboldal mobiltelefonos alkalmazásban android platformon is elérhető YounGo app néven a Google play áruházban.